

Brusel 3. července 2024
(OR. en)

11929/24

Interinstitucionální spis:
2024/0146(NLE)

POLCOM 218
FDI 59
ENER 366
ATO 51

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	2. července 2024
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2024) 256 final
Předmět:	Návrh ROZHODNUTÍ RADY o přijetí Dohody o výkladu a provádění Smlouvy o energetické chartě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy Evropským společenstvím pro atomovou energii

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2024) 256 final.

Příloha: COM(2024) 256 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 2.7.2024
COM(2024) 256 final

2024/0146 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

**o přijetí Dohody o výkladu a provádění Smlouvy o energetické chartě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy
Evropským společenstvím pro atomovou energii**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Smlouva o energetické chartě (ECT) je mnohostranná obchodní a investiční dohoda použitelná na odvětví energetiky, která byla podepsána v roce 1994 a vstoupila v platnost v roce 1998. EU je smluvní stranou Smlouvy o energetické chartě¹ spolu s Euratomem, 22 členskými státy EU (k 19. červnu 2024)², Japonskem, Švýcarskem, Tureckem a většinou zemí západního Balkánu a bývalého SSSR, s výjimkou Ruska³ a Běloruska⁴.

Soudní dvůr Evropské unie ve věci Komstroy⁵ rozhodl, že čl. 26 odst. 2 písm. c) ECT musí být vykládán v tom smyslu, že se nevztahuje na spory mezi členským státem a investorem z jiného členského státu týkající se investice, kterou tento investor uskutečnil v prvním členském státě. Rozhodčí soudy však nadále přijímají příslušnost a vydávají nálezy v řízeních uvnitř EU. Dne 5. října 2022 zaslala Komise Radě, Evropskému parlamentu a členským státům sdělení, v němž uvedla svůj záměr zahájit jednání o dohodě mezi Unií, Euratomem a členskými státy v souvislosti s výkladem Smlouvy o energetické chartě, která by zahrnovala zejména potvrzení, že tato smlouva nebyla nikdy použitelná, není použitelná a nebude použitelná uvnitř EU, že tato smlouva nemůže sloužit jako základ pro rozhodčí řízení a že se nepoužije ustanovení o skončení platnosti. Tato jednání se uskutečnila. Text vzájemné dohody je nyní považován za stabilní. Parafování znění, které dávají najevo, že jednání jsou uzavřena, proběhlo 26. června 2024.

• Zamýšlená dohoda

Dohoda neuvádí nic nového. Je odrazem judikatury Soudního dvora Evropské unie a je zcela v souladu se zavedeným postojem Unie vyjádřeným při mnoha příležitostech, a to i na veřejných soudních jednáních v jurisdikcích třetích zemí. Body odůvodnění dohody popisují historii a kontext dohody, včetně zejména výkladu práva Unie, jak jej podal Soudní dvůr EU, a uznávají skutečnost, že účinné provádění práva Unie je oslabováno vydáváním nálezů v rozhodčím řízení uvnitř EU. Jediné ustanovení týkající se podstaty (článek 2) stanoví obecnou shodu stran dohody, pokud jde o nepoužitelnost čl. 26 odst. 2 písm. c) Smlouvy o energetické chartě uvnitř EU a následnou neexistenci právního základu pro rozhodčí řízení uvnitř EU, jak je uvedeno ve vzájemné dohodě.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Rozsudek Komstroy nebyl respektován rozhodčími soudy, které soustavně neprohlašují svou nepříslušnost z důvodu neexistence platné rozhodčí dohody, a v důsledku toho rozhodčí

¹ Rozhodnutí Rady a Komise 98/181/ES, ESUO, Euratom ze dne 23. září 1997 o uzavření Smlouvy o energetické chartě a Protokolu k energetické chartě o energetické účinnosti a souvisejících ekologických hlediscích Evropskými společenstvími (Úř. věst. L 69, 9.3.1998, s. 1).

² Itálie v roce 2015 jednostranně odstoupila. Francie, Německo, Polsko a Lucembursko rovněž zahájily postup vystoupení v období od prosince 2022 do června 2023, který vedl k jejich účinnému odstoupení od Smlouvy o energetické chartě, v případě Francie, Německa a Polska v prosinci 2023 a v případě Lucemburska od 17. června 2024.

³ Na mimořádném zasedání Konference energetické charty dne 24. června 2022 byl Ruské federaci odňat status pozorovatele.

⁴ Na mimořádném zasedání Konference energetické charty dne 24. června 2022 byl Bělorusku odňat status pozorovatele a možnost prozatímního provádění ECT.

⁵ Rozsudek Moldavská republika v. Komstroy, C-741/19, EU:C:2021:655.

nálezy byly a nadále jsou vydávány způsobem, který je v rozporu s pravidly Evropské unie a EURATOMu. Tyto nálezy jsou často předmětem vykonávacího řízení, a to i ve třetích zemích. Mezi Smlouvami a ECT, jak je vykládají některé rozhodčí soudy, existuje riziko rozporu, který by se v případě, že by jej potvrdily soudy třetí země, *de facto* změnil v právní konflikt, protože rozhodčí nálezy porušující právo EU by obíhaly v právních řádech třetích zemí.

Podle judikatury Soudního dvora je riziko právního rozporu takové, že způsobuje neslučitelnost mezinárodní dohody s právem EU. Podle názoru Komise je pro slučitelnost ECT se Smlouvami nutné odstranit veškeré riziko rozporu. Energetická politika Unie musí zahrnovat dosažení souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie a zabránění konfliktu mezi Smlouvou o energetické chartě, aktem práva Unie a Smlouvou o FEU a Smlouvami EU. Vzhledem k postoji rozhodčích soudů bude důležité, aby bylo riziko řešeno z hlediska mezinárodního práva. Za tímto účelem Komise sjednala Dohodu o výkladu a provádění Smlouvy o energetické chartě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy.

Dohoda je nezbytným opatřením k dosažení cílů energetické politiky Unie, jak je podrobně uvedeno výše. Smlouva o Euratomu nestanoví nezbytné pravomoci. Rozhodnutí o zmocnění k podpisu dohody jménem Evropského společenství pro atomovou energii by proto mělo být přijato na základě článku 203 EURATOMu.

- **Proporcionalita**

Evropské společenství pro atomovou energii je rovněž smluvní stranou ECT, a proto je na Radě, aby rozhodla, zda by se Euratom měl stát smluvní stranou dohody o jejím výkladu. Stávající judikatura Soudního dvora EU a četné intervence Komise před rozhodčími soudy a soudy třetích zemí nepostačují k zajištění účinného uplatňování práva Unie a odstranění rizika konfliktu mezi ECT a Smlouvou o FEU a Smlouvami EU. Má-li mít požadovaný účinek na rozhodovací praxi rozhodčích soudů, musí být aktem mezinárodního práva. Komise se proto domnívá, že vhodnou odpovědí je přijetí nástroje ve formě dohody mezi stranami o výkladu smlouvy.

3. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

žádné

4. OSTATNÍ PRVKY

V pozdních fázích jednání o dohodě byla vznesena možnost učinit prohlášení o právních důsledcích rozsudku Komstroy jako prostředek, jak již nyní formalizovat obecnou shodu, která se odráží ve vzájemné dohodě. Komise toto prohlášení podepsala jménem Unie.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY**o přijetí Dohody o výkladu a provádění Smlouvy o energetické chartě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy
Evropským společenstvím pro atomovou energii**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii, a zejména na článek 203 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu⁶,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Soudní dvůr Evropské unie ve věci *Moldavská republika v. Komstroy*, C-741/19, rozhodl, že čl. 26 odst. 2 písm. c) Smlouvy o energetické chartě musí být vykládán v tom smyslu, že se nevztahuje na spory mezi členským státem a investorem z jiného členského státu týkající se investice, kterou tento investor uskutečnil v prvním členském státě.
- (2) Rozhodčí soudy však nadále přijímají příslušnost a vydávají nálezy v řízeních uvnitř EU domněle založených na čl. 26 odst. 2 písm. c) Smlouvy o energetické chartě. Podle Soudního dvora Evropské unie musí být každý takový rozhodčí nálezy považován za neslučitelný s právem EU, zejména s články 267 a 344 SFEU. Takový nálezy proto nemůže mít žádný účinek, a proto nemůže být vykonán za účelem vyplacení jím přiznané náhrady škody.
- (3) Vydávání takových nálezy v rozhodčích řízeních uvnitř EU ohrožuje účinné provádění práva. Mezi Smlouvami a Smlouvou o energetické chartě, jak je vykládají některé rozhodčí soudy, existuje riziko rozporu, který by se v případě, že by jej potvrdily soudy třetí země, *de facto* změnil v právní konflikt, protože rozhodčí nálezy porušující právo EU by obíhaly v právních řádech třetích zemí.
- (4) Podle judikatury Soudního dvora je riziko právního rozporu takové, že způsobuje neslučitelnost mezinárodní dohody s právem EU. Riziko právního konfliktu by mělo být odstraněno. K dosažení tohoto cíle by mělo přispět přijetí nástroje mezinárodního práva, který stanoví obecnou shodu signatářů o nepoužitelnosti článku 26 Smlouvy o energetické chartě jako základu pro rozhodčí řízení uvnitř EU.
- (5) Komise jménem Evropské unie a EURATOMu a členské státy úspěšně uzavřely jednání o podmínkách takové dohody. Obecná shoda obsažená v dohodě byla znovu potvrzena v Prohlášení o právních důsledcích rozsudku soudního dvora ve věci *Komstroy* a obecné shodě o nepoužitelnosti článku 26 Smlouvy o energetické chartě jako základu pro rozhodčí řízení uvnitř EU ze dne 26. června 2024.

⁶ Úř. věst. C , , s. . .

(6) Dohoda by měla být přijata s výhradou jejího podepsání k pozdějšímu datu,
PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Dohoda uvedená v příloze se přijímá s výhradou podpisu uvedené dohody jménem Evropského společenství pro atomovou energii.

Předseda Komise je oprávněn jmenovat osobu nebo osoby zmocněné podepsat dohodu jménem Unie.

Článek 2

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*